



Referanser: KR 68/19, KR 61/20

Arkivsak: 18/04244-47

Saksdokumenter:

KR 32.1/21 Den norske kirke - årsregnskap 2020 - ver 04.03

Årsregnskap for Den norske kirke 2020

Sammendrag

Kirkerådet skal fastsette og godkjenne regnskapet for rettssubjektet Den norske kirke (Dnk) for 2020 med hjemmel i kirkeordningen § 30 og i henhold til Kirkemøtets budsjettreglement § 10. Årsberetning og årsregnskapet for 2020 følger regnskapslovens bestemmelser med unntak for føring av pensjonsforpliktelsen, jf. forskrift om rekneskapsføring av pensjonsutgifter for Den norske kyrkja.

Årsregnskapet for 2020 viser et overskudd på 70 mill. kroner. EY er revisor for rettssubjektet Den norske kirke. EY har muntlig orientert Kirkerådet om at de ikke har merknader til regnskapet. Skriftlig bekreftelse ettersendes.

Kirkerådet vedtok budsjett for 2020 i sak 68/19 med et underskudd på 19 mill. kroner. Avvikene mellom budsjett og regnskap er i all hovedsak knyttet til direkte og indirekte konsekvenser av koronapandemien. Sammenlignet med budsjett fremkommer det særlig store avvik innen lønns- og pensjonskostnader, samtidig er det betydelige avvik som en konsekvens av begrensningene i fysiske arrangementer. Koronasituasjonen har gjort det svært krevende å planlegge og gjennomføre kirkelig aktivitet. Mye ressurser er vridd over fra gjennomføring av fysiske gudstjenester og samlinger til digital innholdsproduksjon.

I KR 61/20 ble det i regnskapsprognosen lagt til grunn et forventet resultat på 24 mill. kroner. Samtidig ble det i denne saken vist til stor usikkerhet rundt det endelige resultatet. Usikkerheten relaterte seg til i hvor stor grad samfunnet ville åpne i andre halvår 2020 og hvilken effekt pandemien ville ha på personalkostnader knyttet til lønn og pensjon.

I medhold av Kirkemøtets budsjettreglement § 6 tredje ledd, gis enhetene anledning til å disponere ubrukte budsjettmidler fra 2020 i 2021.

Kirkemøtet orienteres om Dnks årsregnskap for 2020 i egen sak.

Forslag til vedtak

1. Kirkerådet fastsetter og godkjenner vedlagte «Årsregnskap 2020 Den norske kirke».
2. Resultatet på 70 mill. kroner overføres til egenkapitalen.
3. Merforbruk i enhetene dekkes inn gjennom reduksjon i avsatt mindreforbruk.
4. Enhetene gis anledning til å disponere ubrukte budsjettmidler fra 2020 i 2021.

Saksorientering

Bakgrunn

Med hjemmel i kirkeordningen § 30 og i henhold til Kirkemøtets budsjettreglement § 10, er det Kirkerådet som fastsetter og godkjenner årsregnskapet og legger det frem for Kirkemøtet til orientering. Det vises til vedlagte «Årsregnskap 2020 Den norske kirke», med årsberetning, resultatregnskap, balanse og noter.

For de fleste selskapsformer er det styret som fastsetter og signerer regnskapet, mens det er generalforsamlingen som godkjenner regnskapet. For Dnk er det avklart med revisor at det kan legges til grunn en forståelse om at det er styret, Kirkerådet, som både fastsetter og godkjenner årsregnskapet, etter samme regelverk som for stiftelser.

Årsregnskapet for Den norske kirke er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk. I medhold av trossamfunnsloven § 14 sjette ledd, har Barne- og familiedepartementet gjort unntak fra regnskapslovens bestemmelser om regnskapsføring av pensjonsforpliktelser og pensjonskostnader. I forskrift om rekneskapsføring av pensjonsutgifter for Den norske kyrkja er det fastsatt at Dnks pensjonsforpliktelser ikke skal føres i balansen, men utførlig opplyses om i note for å sikre relevant og nødvendig informasjon til regnskapsbrukere. Pensjonsforpliktelsene fremgår av regnskapets note 4. Regnskapsavleggelsen følger også bestemmelsene i økonomiregelverk for rettssubjektet Den norske kirke.

Årsregnskap 2020

Årsregnskapet for Dnk består av to lovpålagte deler: 1) årsberetning 2) årsregnskap. Årsregnskapet er lagt ved saken. Begge dokumenter skal signeres av styret og daglig leder. I Dnk sitt tilfelle, Kirkerådets medlemmer og direktør.

Regnskap 2020

Årsregnskap 2020 for Dnk viser et overskudd på 70 mill. kroner eller 3 pst. målt mot totalbudsjett. Det tilsvarende overskuddet i 2019 var på 16,6 mill. kroner. Regnskapet for 2020 er ikke endelig revidert og det tas forbehold om justeringer.

Årsregnskap Dnk	R 2020	R 2019	R 2018
Tilskudd	584,3	571	506
Personale	1 361,6	1 415	1 379
Driftskostn	268,4	295	232
Sum kostnader	2 214,3	2 281	2 117
Driftsinnt	-2 273,8	-2 281	-2 129
Finansinnt	-10,5	-17	-11
Årsoverskudd	-70,0	-17	-23
Alle tall hele mill kr. Driftskostnader inkluderer avskrivninger			

Kostnader – Tilskudd og varer for videresalg

Utbetalte tilskudd og varer for videresalg var i 2020 på 584,3 mill. kroner, og gjelder i hovedsak tilskudd til fellesråd og menighetsråd til trosopplæring, diakoni, kirkelig undervisning, kirkemusikk og tilskudd til domkirkene i Oslo og Nidaros.

I tillegg er det utbetalt tilskudd til internasjonale og økumeniske organisasjoner (gruppe 2), samt andre institusjoner og kirkelige formål (gruppe 3). I 2020 ble tilskudd til diakoni styrket med 15. mill. kroner. Satsingen ble finansiert gjennom reduksjon i de administrative kostnader i rettssubjektet. I 2019 ble tilskuddet til diakoni økt med 14 mill. kroner gjennom en satsing over statsbudsjettet.

Kostnader – Personale

Lønnskostnadene i 2019 ble på 1 361,6 mill. kroner. Kostnadene relaterer seg til lønn, pensjonspremie og andre ytelser til ansatte og folkevalgte i rettssubjektet Den norske kirke. Reduksjonen skyldes i hovedsak lavere pensjonspremie sammenlignet med tidligere år.

Pensjonspremiene for 2020 er blitt lavere enn hva årsprognosen fra SPK skulle tilsi. I henhold til regnskapet utgjør disse kostnadene 169,5 mill. kroner. Dette gir en besparelse sammenlignet med budsjett på 39,5 mill. kroner.

Kostnad – Annen driftskostnad og avskrivninger

Regnskapsførte kostnader inklusive avskrivninger var i 2019 på 268,2 mill. kroner.

Driftsinntekter

Driftsinntektene i 2020 var på 2 273,8 mill. kroner. Inntektene kommer hovedsakelig i form av tilskudd fra Barne- og familiedepartementet. En mindre del av inntekten relaterer seg til salg av varer og tjenester og tilskudd fra andre. Nedgangen i inntekter sammenlignet med 2019 skyldes i hovedsak tilskuddsmidler til gjennomføring av kirkevalget dette året.

Finansposter

Netto inntekter fra finansposter i 2020 var på 17 mill. kroner. Nedgangen sammenlignet med 2019 skyldes rentenedsettelsene i 2020.

Årsresultat

Samlet resultat for Dnk i 2020 ble på 70,0 mill. kroner.

I KR-møtet i desember 2019 ble budsjett 2020 vedtatt med et budsjettert underskudd på 19 mill. kroner. Det budsjetterte underskuddet økte til 21,2 mill. kroner gjennom KR-vedtak 32/20 om tilskudd til Kirkens SOS. Årets resultat er således 91,2 mill. kroner bedre enn vedtatt budsjett.

Avvikene mellom budsjett og regnskap er i all hovedsak knyttet til direkte og indirekte konsekvenser av koronapandemien. I KR 61/20 ble det i regnskapsprognosen lagt til grunn et forventet resultat på 24 mill. kroner. Samtidig ble det i denne saken vist til stor usikkerhet rundt det endelige resultatet. Usikkerheten relaterte seg til i hvor stor grad samfunnet ville åpne i andre halvår 2020 og hvilken effekt pandemien ville ha på personalkostnader knyttet til lønn og pensjon.

Koronasituasjonen har gjort det svært krevende å planlegge og gjennomføre kirkelig aktivitet. Mye ressurser er vridd over fra gjennomføring av fysiske gudstjenester og samlinger til digital innholdsproduksjon. Samlet mindreforbruk i bispedømmerådene var på om lag 25 mill. kroner i 2020 målt mot bispedømmerådernes budsjetter. Lavere personalkostnader forklarer halvparten av mindreforbruket til bispedømmerådene. Vakanser/ rekrutteringsutfordringer er en annen vesentlig forklaring.

Mindreforbruk 2020 i bispedømmene				
innrapportert til KR - målt mot budsjett				
			hvorav	
	Dnk 2020	MINDREFORBR	drift	tilskudd
	alle tall hele 1000kr	31.12.2020	1A	1B
210	Oslo	1 183	156	1 026
220	Borg	3 383	173	3 210
230	Hamar	2 803	2 409	394
240	Tunsberg	-155	-337	182
245	Gravplassforv	152	152	0
250	Agder&T	4 115	4 023	92
260	Stavanger	-844	230	-1 073
270	Bjørgvin	3 831	2 746	1 084
280	Møre	4 119	4 033	86
290	Nidaros	350	336	14
300	Sør-Hål	3 167	2 814	353
310	Nord-Hål	3 803	2 908	895
311	Svalbard	-274	-274	
	Sum	25 633	19 369	6 263
	Tilskudd er budsjettgruppe 1B			24,4 %

Finansplasseringer

Finansplasseringene via finansiell rådgiver Grieg har ved utgangen av 2020 en markedsverdi på 173,1 mill. kroner. Dette tilsier en verdiøkning på 11,7 mill. kroner eller 7,29 pst. i løpet av 2020. Finansporteføljen er bokført til laveste av anskaffelseskost og markedsverdi. Verdioppgang i porteføljen er ikke inntektsført da dette er urealistiske gevinster.

153 mill. kroner ble i mars 2019 plassert i en fondsportefølje via finansrådgiver Grieg Investor. Denne erstattet tidligere plasseringer i KLP pengemarked og Storebrand Likviditet. Grieg-porteføljen består av 30 pst. aksjer, 60 pst. obligasjoner og 10 pst. i pengemarkedet.

Koronapandemien medførte at Grieg-porteføljen falt fra 165 mill. kroner i januar til 156 mill. kroner i mars. Allerede i mai var imidlertid tapet tatt igjen. Selv om 2020 har vært et ekstremår er oppsummeringen at 2020 likevel ble et bra år finansielt. Det globale aksjemarkedet hadde således en økning på 14,2 pst. (målt i norske kroner 13pst.).

Utover Grieg-porteføljen har Dnk plassert 75 mill. kroner i pengemarkedsfond fra Alfred Berg. Dette fondet har hatt en økning på 1,31 prosent i 2020 og har markedsverdi på 78,4 mill. kroner. I tillegg er Landsfondets midler også plassert hos Alfred Berg, og med markedsverdi kr 23,1 mill. kroner.

I resultatregnskapet fremkommer finansinntekter med 10,5 mill. kroner. Dette er primært renteinntekter fra bankinnskudd.

Egenkapital

Egenkapitalen i Den norske kirke er ved utgangen av 2020 på 381 mill. kroner. Kirkerådet har ved flere anledninger bedt departementet om et eget tilskudd for å styrke egenkapitalen, slik at den utgjør 20 pst. av omsetningen (for 2020 tilsvarende dette om lag 450 mill. kroner).

Revisjon

Dnk er revisjonspliktig og EY er revisor for rettssubjektet. Revisor skal ved avleggelsen av årsregnskapet avgi revisjonsberetning for å bekrefte at dette er korrekt. Signert beretning vil foreligge så snart revisor har mottatt signert versjon av årsregnskapet.

Behov for rammeverk for regulering av mindreforbruk i bispedømmerådene

I henhold til Kirkemøtets budsjettreglement § 6, tredje ledd, kan enhetene overføre ubrukte budsjettmidler til neste budsjettår. Frem til 1.1.2020 var det akkumulerte mindreforbruket i enhetene i perioden 2017-2019 på om lag 50 mill. kroner.

Akkumulert mindreforbruk 2017-2019				
		Samlet	1A	1B
	<i>tall hele 1000kr</i>		drift	tilskudd
210	Oslo	7953	6604	1349
220	Borg	2627	813	1814
230	Hamar	3102	2779	323
240	Tunsberg	1020	742	278
250	Agder&T	-5	-26	21
260	Stavanger	6730	6575	155
270	Bjørgvin	3151	1488	1663
280	Møre	5554	3944	1610
290	Nidaros	3749	2622	1127
300	Sør-Hål	5393	4775	618
310	Nord-Hål	10917	7718	3199
311	Svalbard	424	424	-
	Sum	50615	38458	12157

Det samlede nivået på bispedømmerådernes oppsparte mindreforbruk er nå på et såpass høyt nivå at det er behov for å regulere dette i noe større grad. Inkludert regnskapsresultatet for 2020 er samlet akkumulert mindreforbruk for

bispedømmerådene på om lag 75 mill. kroner. Dette synes ikke å være formålstjenlig. Stabil drift over tid er en viktig forutsetning i bispedømmerådernes arbeid, forutsigbare inntekter er da avgjørende.

Samtidig utgjør det oppsparte mindreforbruket i bispedømmerådene en såpass stor andel av rettssubjektets samlede egenkapital at det er med på å svekke den økonomiske stillingen.

Bispedømmerådene og Kirkerådet bør dermed utrede denne tematikken sammen. Det tas sikte på å fremme en egen sak for Kirkerådet med forslag til fremtidig rammeverk for regulering av mindreforbruket i enhetene før sommeren 2021.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Det regnskapsmessige resultatet bidrar til å styrke egenkapitalen i Den norske kirke med 70 mill. kroner.